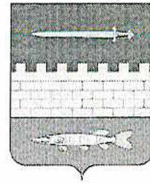

СОВЕТ
НОВОШЕШМИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
Ул. Советская, д.80,
С. Новошешминск, 423190

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЯҢА ЧИШМӘ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
СОВЕТЫ
Совет урамы, 80,
Яңа Чишмә авылы, 42319

тел.: (8-84348) 2-31-00, факс: (8-84348) 2-20-22, chishma@tatar.ru

Татарстан Республикасы
Яңа Чишмә муниципаль районы Советы
КАРАРЫ

24 октябрь 2019 ел.

№ 53-325

«Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районында бюджет төзелеше
һәм бюджет процессы турындагы Нигезләмәне раслау турында»

1998 елның 31 июлендә кабул ителгән 145-ФЗ номерлы «Россия Федерациясе
Бюджет кодексы» Федераль законы һәм 2004 елның 29 маенда кабул ителгән 35-ТРЗ
номерлы «Татарстан Республикасы Бюджет кодексы» Татарстан Республикасы Законы
нигезендә, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Советы

КАРАР БИРӘ:

1. «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районында бюджет төзелеше
һәм бюджет процессы турындагы Нигезләмә» не расларга (кушымта итеп бирелә).

2. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Советының 2013
елның 7 ноябрәндә кабул ителгән 28-168 номерлы «Татарстан Республикасы Яңа
Чишмә муниципаль районында бюджет процессы турындагы Нигезләмәсе турында»
карарын үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә
«Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталы» нда
<http://pravo.tatarstan.ru>, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының
«Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://novosheshminsk.tatarstan.ru/>
бастырып чыгарырга (игълан итәргә).

4. 2020 елдан башлап һәм 2021, 2022 еллар план чорына район бюджетын
төзегәндә һәм үтәгәндә барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә карата Нигезләмәнең
16-35 статьялары, 43 статьяның 2 пунктындагы 10 абзацы, 44 статьяның 9 абзацы
кулланыла.

5. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Яңа
Чишмә муниципаль районы Советының Бюджет, салымнар һәм финанслар буенча
даими депутат комиссиясенә йөкләргә.

Яңа Чишмә муниципаль районы
Башлыгы

В.М. Козлов

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районында бюджет төзелеше һәм
бюджет процессы турындагы Нигезләмә

I. Бүлек гомуми нигезләмәләр

1 Статья. Әлеге Нигезләмә белән җайга салына торган хокукый мөнәсәбәтләр

Әлеге Яңа Чишмә муниципаль районында бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турында Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Россия Федерациясе Салым кодексы, Яңа Чишмә муниципаль районы (Алга таба - район) Уставы нигезендә район бюджетын тәү, карау, раслау, үтәү һәм аның үтәлешен тикшереп торы барышында, шулай ук муниципаль бурыч алулар һәм Районның муниципаль бурычы белән идарә итү барышында бюджет хокук мөнәсәбәтләре субъектлары арасында барлыкка килә торган бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала.

2 Статья. Районда бюджет хокук мөнәсәбәтләрен гамәлгә ашыруның хокукый нигезләре

Районның бюджет-хокук мөнәсәбәтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, әлеге Нигезләмә, Россия Федерациясе бюджет законнарының башка актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

3 Статья. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар
Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән мәгънәдә кулланыла.

4 Статья. Район бюджетының хокукый рәвеше

Яңа Чишмә муниципаль районы бюджеты (алга таба - район бюджеты) Яңа Чишмә муниципаль районы Советы карары рәвешендә эшләнә һәм раслана (алга таба - район Советы).

Район бюджеты өч елга - чираттагы финанс елына һәм план чорына төзелә һәм раслана.

Район бюджеты проекты формалаштыру Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты (алга таба - район Башкарма комитеты) тарафыннан билгеләнгән тәртиптә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәп кабул ителгән Нигезләмә нигезендә тормышка ашырыла.

5 Статья. Районда Россия Федерациясенәң бюджет классификациясен куллану

1. Районның бюджет вәкаләтләренәң район бюджетына кагылышлы өлешендә Россия Федерациясе бюджет классификациясен куллану тәртибен билгеләү, детальләштерү һәм билгеләү керә.

2. Районның финанс-бюджет палатасы баш администраторлары район җирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган керемнәр төрләре буенча төркемнәрнең кодлары исемлеген раслый.

3. Районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан район бюджеты чыгымнарының максатчан статьялары исемлеге һәм кодлары билгеләнә.

Район бюджеты чыгымнарының финанс белән тәэмин ителеше район бюджетыннан максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар исәбенә гамәлгә ашырыла торган максатчан статьялары исемлеген һәм кодларын билгеләү тәртибе район финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

6 Статья. Бюджет процессы принциплары

Районда бюджет процессы Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә:

- Россия Федерациясе бюджет системасының бердәмлеге;
- Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында бюджетлар кытлыктарын финанслау керемнәрен, чыгымнарын һәм чыганактарын бүлү;
- бюджетларның мөстәкыйльлеге;
- бюджет дефицитларын финанслау чыганактарының, керемнәрен һәм чыгымнарының тулысынча чагылышы;
- район бюджетының баланслылыгы;
- бюджет чараларын куллануның нәтижәлелеге;
- бюджет чыгымнарының гомуми (жыелма) каплау;
- ачыклык;
- район бюджетының дәрәжәлеге;
- бюджет акчаларының адреслары һәм максатчан характерда булуы;
- бюджет чыгымнары ведомство буйсынуында булу;
- кассаларның бердәмлеге.

7 Статья. Районда бюджет процессының төп этаплары

Районда бюджет процессы түбәндәге этаптарны үз эченә ала:

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына районның социаль-иқтисадый үсеше фаразларын, чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрен эшләү;
- район бюджеты проектын төзү;
- район бюджетын карау һәм раслау;
- район бюджеты үтөлеше;
- район бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү;
- район бюджеты үтөлеше турында хисапны раслау;
- муниципаль финанс контролен тормышка ашыру.

Финанс елы календарь елына туры килә һәм ул 1 гыйнвардан 31 декабрьгә кадәр дәвам итә.

8 Статья. Районда бюджет процессында катнашучылар

Районда бюджет процессында катнашучылар булып торалар:

- Яңа Чишмә муниципаль районы Советы;
- Яңа Чишмә муниципаль районы Башлыгы;
- Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты;
- Яңа Чишмә муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы;
- Яңа Чишмә муниципаль районының Контроль-хисап палатасы;
- бюджет акчаларын баш бүлүчеләр;
- бюджет акчаларын бүлүчеләр;
- бюджет акчаларын алучылар;
- бюджет керемнәренең Баш администраторлары (администраторлары) ;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганактарының Баш администраторлары (администраторлары)

9 Статъя. Бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Яңа Чишмә муниципаль районы Советы район бюджетын һәм аның үтәләше турындагы хисапны карый һәм раслый, Яңа Чишмә муниципаль районы Советы үткәргән тыңлаулар барышында район бюджеты үтәләшенең аерым мәсьәләләрен карау барышында, комитетларның, комиссияләренең, эшче төркемнәренең утырышларында тикшереп тора, тышкы муниципаль финанс тикшерүе органнарының хокукый статусын формалаштыра һәм билгели, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралдәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, Яңа Чишмә муниципаль районы Уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләргә башкара.

Яңа Чишмә муниципаль районы Советына, аның Россия Федерациясе Конституциясендә, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актларында билгеләнгән бюджет мәсьәләләргә буенча компетенциясе чикләрендә, аның вәкаләтләрен тәэмин итү өчен Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан барлык кирәкле мәгълүмат бирелергә тиеш.

2. Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты район бюджеты проекты тәзүне тәэмин итә, аны кирәкле документлар һәм материаллар белән Яңа Чишмә муниципаль районы Советына раслауга кертә, бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яки) бирү тәртибен эшли һәм раслый, район бюджетының үтәләшен һәм бюджет хисаплылыгын тәзүне тәэмин итә, Яңа Чишмә муниципаль районы Советына раслауга район бюджеты үтәләше турында хисап тапшыра, Муниципаль бурыч белән идарә итүне тәэмин итә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, әлеге Нигезләмә һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган башка вәкаләтләргә башкара.

3. Районның финанс-бюджет палатасы район бюджеты проекты тәзи, аны кирәкле документлар һәм материаллар белән Яңа Чишмә муниципаль районы Советына кертү өчен тапшыра, район бюджетының үтәләшен оештыра, бюджет хисаплылыгын тәзү тәртибен билгели, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

4. Районның контроль-хисап палатасы Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән бюджет вәкаләтләрен, шулай ук бюджет вәкаләтләрен башкара:

Бюджет чараларын куллануның нәтижәләлеген һәм нәтижәләлеген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәләлек аудиты;

Район бюджеты турында карарлар проектларын, Россия Федерациясе Бюджет законнары башка норматив хокукый актларын, шул исәптән район бюджеты күрсәткечләренең (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләнелгәнлеге экспертиза ясау;

Муниципаль программаларга экспертиза ясау;

Бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, бюджет үтәләше турында хисап тикшерүләрен һәм бәяләмәләргә эзерләү, шулай ук бюджет процессында ачыкланган житешсезлекләргә бетерү һәм аны камилләштерү буенча тәкъдимнәр эзерләү;

Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренең баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары (алга таба бюджет акчаларының баш администраторлары) һәм эчке финанс аудитын гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр эзерләү;

“Муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында” 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон һәм район Советының 20.12.2011 ел, № 9-75 карары белән расланган “Контроль-хисап палатасы турындагы Нигезләмә” белән билгеләнгән башка мәсьәләләр.

Район Контроль-хисап палатасының әлеге пунктта каралган бюджет вәкаләтләре «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән нигезләмәләргә үтәп гамәлгә ашырыла.

5. Бюджет акчаларының баш бүлүчесе:

Расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларын файдалануның нәтижәләлеген, адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

Үзенә караган бюджет акчаларын алучылар һәм аннан файдаланучылар исемлеген төзи;

Расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм бюджет ассигнованиеләре чикләрендә үтәлгән тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;

Бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыруны гамәлгә ашыра, бюджет ассигнованиеләренең нигезләнүен тәшкит итә;

Бюджет язмасын төзи, раслый һәм алып бара, бюджет ассигнованияләрен, ведомство карамагындагы бүлүчеләргә һәм бюджет акчаларын алучыларга бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлү һәм бюджетның тиешле өлешен үти;

Бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

Жыелма бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

Казна учреждениеләре булып саналучы бюджет акчаларын алучыларның бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

Муниципаль биремнәрнең үтәлешен формалаштыра, раслый һәм контрольдә тотар;

Максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән башка субсидияләргә һәм бюджет инвестицияләрен алучылар тарафыннан бирелгәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипләргә үтәүне тәэмин итә;

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет хисабын формалаштыра;

Бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча муниципаль берәмлек исемнән җавап бирә;

Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

6. Бюджет чараларын бүлүче:

Учреждениеләрнең, оешмаларның тиешле чыгымнарын планлаштыра;

Бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләренең лимитларын ведомство карамагындагы бүлүчеләргә һәм (яки) бюджет акчаларын алучыларга бүлү һәм район бюджетының тиешле өлешен гамәлгә ашыра;

Бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча бюджет акчаларын баш бүлүчегә тәкъдимнәр кертә;

Максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләргә, субвенцияләргә һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы, әлеге нигезләмә, әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән башка субсидияләргә һәм бюджет инвестицияләрен алучыларның аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртибен үтәүне тәэмин итә;

Бюджет акчаларын баш бүлүчө тарафыннан билгеленген очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларын баш бүлүченең үз карамагындагы аерым бюджет вәкаләтләрән гамәлгә ашыра.

7. Бюджет акчаларын алучы түбәндөгә бюджет вәкаләтләрәнә ия:

Бюджет сметасын тәзи һәм башкара;

Житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;

Үзенә каралган бюджет ассигнованиеләрен куллануның нәтижәләлеген, максатчан характерын тәэмин итә;

Бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәртү буенча тиешле тәкъдимнәр кертә;

Бюджет исәбен алып бара (бюджет исәбен алып баруны тәэмин итә);

Бюджет хисабын формалаштыра (бюджет хисаплылыгын формалаштыруны тәэмин итә) һәм бюджет акчаларын алучының бюджет хисаплылыгын бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) тиешле рәвештә тапшыра;

Россия Федерациясә Бюджет кодексы, әлегә Нигезләмә һәм алар нигезендә кабул ителгән, бюджет-хокук мөнәсәбәтләрән жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеленгән башка вәкаләтләрне башкара.

8. Район бюджеты керемнәренә баш администраторы:

Бюджет керемнәре администраторлары исемлеген тәзи;

Касса планын тәзү һәм алып бару өчен мәгълүмат бирә;

Район бюджеты керемнәре баш администраторының бюджет хисабын формалаштыра һәм тапшыра;

Россия Федерациясә Бюджет кодексында, әлегә Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет-хокук мөнәсәбәтләрән жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеленгән башка бюджет вәкаләтләрән гамәлгә ашыра.

9. Район бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторы:

Район бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары исемлекләрен тәзи;

Район бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәре һәм түләүләре планлаштыруны (фаразлауны) тормышка ашыра;

Район бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары өчен билгеленгән ассигнованиеләрне куллануның адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

Бюджет ассигнованиеләрен район бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары администраторларына бүлә һәм район бюджетының тиешле өлешен башкара;

Район бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары баш администраторының бюджет хисабын формалаштыра.

10. Район бюджеты акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең), район бюджеты керемнәре баш администраторының (администраторының), район бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары баш администраторының (администраторының) эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру буенча бюджет вәкаләтләре Россия Федерациясә Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.

10 Статъя. Район бюджеты керемнәре

1. Район бюджеты керемнәре Россия Федерациясә Бюджет законнары, салымнар һәм жыемнар турындагы Россия Федерациясә законнары һәм башка мәжбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә формалаша.

2. Яңа Чишмә муниципаль районы Советының жирле салымнар турындагы карарларга үзгәрешләр кертү, бюджет-хокук мөнәсәбәтләрән жайга сала торган, чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган, жирле бюджетларның керемнәрен үзгәртүгә китерә торган Совет карарларына үзгәрешләр кертү

буенча район бюджеты турында карар проекты район Советына кертелгәнче 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

11 Статья. Район бюджеты чыгымнары

1. Район бюджеты чыгымнарын формалаштыру Федераль дөүләт хакимияте органнары, Россия Федерациясе субъектлары дөүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен Россия Федерациясе законнары нигезендә бүлүгә бәйле чыгым йөкләмәләре нигезендә, чираттагы финанс елында һәм план чорында Яңа Чишмә муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән үтәлергә тиеш.

12 Статья. Резерв фонды

Район бюджетының чыгымнар өлешендә район Башкарма комитетының резерв фондын булдыру күздә тотыла.

Район Башкарма комитетының резерв фонды күләме бюджет турындагы карар белән билгеләнә һәм гомуми карар белән расланган чыгымнарның 3 процентыннан артмаса тиеш.

Резерв фонды акчаларын тоту тәртибе район Башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Район Башкарма комитеты резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану турындагы хисап кварталлык һәм район бюджеты үтәләше турындагы еллык хисапларга теркәлә.

13 Статья. Муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру

1. Муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру дөүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен заказлар урнаштыру турында Россия Федерациясе законнары нигезендә башкарыла.

2. Муниципаль контрактлар, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 72 статьясындагы 3 пунктында билгеләнгән очраклардан тыш, бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә төзелә һәм түләнә.

14 Статья. Чыгым йөкләмәләре реестры

1. Районның финанс-бюджет палатасы чыгым йөкләмәләре реестрын алып барырга тиеш.

2. Районның чыгым йөкләмәләре реестры район Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә алып барыла.

3. Районның чыгым йөкләмәләре реестры Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә, районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына тапшырыла.

15 Статья. Район бюджеты кытлыгы.

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына район бюджеты кытлыгы, әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләргә үтәп, район бюджеты турында карар нигезендә билгеләнә.

2. Район бюджеты кытлыгы, кире кайтарылмый торган керемнәрнең һәм (яисә) түләүләргә өстәмә нормативлары буенча салым керемнәреннән керемнәрнең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренә расланган гомуми еллык күләменң 10 процентыннан артмаса тиеш.

Районга карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пунктунда каралган чаралар гамәлгә ашырылган очракта, район бюджеты кытлыгы, кире кайтарылмый торган керемнәрнең һәм (яисә) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча, салым керемнәреннән керемнәрнең расланган күләмен исәпкә алмыйча, район бюджеты керемнәренә расланган гомуми еллык күләменәң 5 процентыннан артмаска тиеш.

Район бюджеты турында Совет карары белән Район милкендә булган акцияләр сатудан һәм капиталда катнашуның башка рәвешләреннән керемнәрнең бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары составында раслау һәм (яисә) Район бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимү очрагында, Район бюджеты кытлыгы әлеге пунктта билгеләнгән чикләүләрдән артып китәргә мөмкин.

3. Еллык хисап күрсәткечләре буенча барлыкка килгән район бюджеты дефициты әлеге статьяның 2, 2 пунктларында билгеләнгән чикләүләргә туры килергә тиеш.

4. Район бюджеты турындагы карар белән Район бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары составында Район бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетлары тарафыннан алынган һәм түләнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма расланган очракта, Район бюджеты дефициты әлеге статьяның 2 пунктунда билгеләнгән чикләүләрдән артып китәргә мөмкин.

16 Статья. Район бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары:

Район бюджеты кытлыгын эчке финанслау чыганакалары составына түбәндәгеләр керә:

Номиналь бәясә Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә урнаштырудан килгән акчалар һәм аларны түләүгә юнәлдерелгән акчалар арасындагы аерма;

Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларының район тарафыннан жәлеп ителгән һәм түләнгән кредитлары арасындагы аерма;

Район тарафыннан Россия Федерациясе валютасында алынган һәм түләнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма район бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетлары тарафыннан бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

Тиешле финанс елы дөвамында жирле бюджет акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәртү;

Жирле бюджет кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганакалары.

Район бюджеты кытлыгын эчке финанслауның башка чыганакалары составына түбәндәгеләр керә:

Район милкендә булган акцияләргә сатудан һәм капиталда катнашуның башка формаларыннан кергән акча;

Район бюджеты чаралары буенча курс аермасы;

Гарант тарафыннан муниципаль гарантияләргә үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерсә, яисә бенефициарның принципалга карата таләп хокукы гарантка юл кую шарты белән, Россия Федерациясе валютасында район гарантияләргә үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме;

Россия Федерациясе валютасында районның башка бурыч йөкләмәләргә түләүгә жибәрелә торган акчалар күләме;

Район бюджетиннан юридик затларга бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм район бюджетының юридик затларга бирелгән бюджет кредитларының Россия Федерациясе валютасындагы сумма арасындагы аерма;

Район бюджетиннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар белән район бюджетиннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына

бирелгән бюджет кредитларының Россия Федерациясе валютасындагы сумма арасындагы аерма;

Район бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счеттан күчерелгән акчалар һәм район бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм исәп-хисап счётына күчерелгән акчалар арасындагы аерма.

Агымдагы финанс елы башына район бюджеты акчаларының калган өлеше финанс хисап елында файдаланылмаган муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләре күләмендә агымдагы финанс елында муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен арттыруга, шулай ук район Советының хокукый акты белән билгеләнгән күләмдә агымдагы финанс елында вакытлыча касса өзеклекләрен каплауга һәм район исемнән төзелгән товарлар белән тәмин итүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль контрактлар буенча түләү өчен бюджет ассигнованиеләрен арттыруга юнәлдерелә ала, әгәр өлеге муниципаль контрактларның шартлары нигезендә финанс хисап елында түләнергә тиешле булса, финанс хисап елында бирелүе финанс тәминаты чыганагы күрсәтелгән субсидияләр булган, субсидияләр алучыларның акчалата йөкләмәләрен район бюджеты турында карарда каралган очракларда, файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләренең калдыгы суммасыннан артмаган күләмдә түләү өчен кирәкле сумма чикләрендә гәмәлгә ашырылган юридик затларга субсидияләр бирү өчен бюджет ассигнованиеләре бирелә.

Район бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счёттагы калдыклар белән идарә итү буенча операцияләр составына гәмәлгә куючы буларак Район булган, һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә, районның финанс-бюджет палатасында шәхси счётлары ачылган оешмаларның акчаларын жәлеп итү һәм кире кайтару кертелә.

Район бюджеты кытлыгын тышкы финанслау чыганаклары составына түбәндөгеләр кертелә:

Максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән һәм район тарафыннан түләнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

Муниципаль гарантияләрне Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерсә, максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында, Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән чит ил валютасында районның муниципаль гарантияләрен үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме.

17 Статья. Районның муниципаль бурыч структурасы

Районның бурыч йөкләмәләре түбәндәге йөкләмәләр рәвешендә булырга мөмкин:

- 1) районның кыйммәтле кәгазьләре (муниципаль кыйммәтле кәгазьләр);
- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;
- 3) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында чит ил валютасында Россия Федерациясеннән жәлеп ителгән бюджет кредитлары;
- 4) Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларыннан район тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар;
- 5) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән район гарантияләре (муниципаль гарантияләр);
- 6) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясенең чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләре;
- 7) Россия Федерациясе Бюджет кодексын гәмәлгә керткәнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән башка бурыч йөкләмәләре.

Муниципаль бурыч күләменә кертелә:

- 1) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;
- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

3) кредит оешмаларыннан район тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) районның түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме.

Муниципаль эчке бурыч күләменә кертелә:

1) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

3) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән кредит оешмаларыннан район тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) районның Россия Федерациясе валютасында түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме.

Муниципаль тышкы бурыч күләменә кертелә:

1) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән район тарафыннан чит ил валютасында алынган бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

2) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында район тарафыннан чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме.

Районның бурыч йөкләмәләре кыска вакытлы (бер елдан кимрәк), уртача вакытлы (бер елдан алып биш елга кадәр) һәм озак вакытлы (биш елдан алып 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

18 Статья. Районның Россия Федерациясе валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләрен туктату һәм аларны муниципаль бурычтан сызу.

Әгәр Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе муниципаль бурыч йөкләмәсенә түләү шартлары белән каралган түләү датасыннан соң килүче датадан соң өч ел эчендә түләүгә тапшырылмаса (йөкләмәләр шартлары һәм районның муниципаль хокукый актларында билгеләнгән гамәлләр кредиторы тарафыннан үтәлмәсә), күрсәтелгән йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм, әгәр район вәкилләкле органының муниципаль хокукый актларында башкасы каралмаган булса, муниципаль бурычтан сызыла (алына).

2. Муниципаль гарантияләр буенча район бурыч йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләргә нигез булып торган вакыйгалар (хәлләр) килеп туганда, тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (хәлләр) килеп туган очракта муниципаль бурычтан сызыла (алына).

Жирле администрация, әлеге статьяның 1 пунктындагы беренче абзацында күрсәтелгән сроклардан соң, Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында муниципаль хокукый акт чыгара.

3. Муниципаль бурычтан төшереп калдыру Россия Федерациясе валютасында белдерелгән күчерелә торган муниципаль бурыч йөкләмәләре төрләре буенча жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarында исәптән төшерү суммаларын чагылдырмыйча аларны исәптән төшерү суммасына муниципаль бурыч күләмен киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Әлеге статьяның 1 пунктындагы беренче абзацының, 2 һәм 3 пунктларының гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләренә кагылмый.

5. Муниципаль бурычтан реструктулаштырылган, шулай ук түлэнгән (сатып алынган) муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең эмиссия шартлары нигезендә аларны тулы күләмдә эмитлаштырган орган тарафыннан сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган операцияләрне алмаштыру нәтижәсендә яисә башка операцияләр) муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең чыгару, түләү датасына кадәр, күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда түлэнгән дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитенты үзе чыгарган муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча йөкләмәләрен, Россия Федерациясе законнарында каралган операцияләрне алмашу нәтижәсендә алынган яисә бүтән операцияләр турында алынган) аларны түләп бетерү датасына кадәр сатып алынган (алмаштырылган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча үтөлгән дип танырга хокукы.

19 Статья. Муниципаль бурыч алулар

1. Районның муниципаль эчке бурыч алулары дигәндә, муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан район исемненән җирле бюджетка заем акчаларын җәлеп итү аңлашыла, алар буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемчы буларак районның бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

2. Районның муниципаль тышкы бурыч алулары дигәндә, Россия Федерациясе тарафыннан чит ил максатчан кредитларын куллану кысаларында, федераль бюджеттан җирле бюджетка кредитлар җәлеп итү күздә тотыла, алар буенча Россия Федерациясе алдында чит ил валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

3. Муниципаль тышкы бурыч алулар чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясенең дәүләт тышкы бурыч алулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

4. Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокукына Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм район Уставы нигезендә, район исемненән җирле администрация (район башкарма-боеру органы) ия була.

5. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштыру түбәндәге шартларны үтәгәндә район тарафыннан гамәлгә ашырыла:

1) районның бурыч йөкләмәләре буенча кичектерелгән бурычларның булмавы;

2) район исемлегә Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган юридик затларның бер яисә берничә рейтинг гамәлләрен гамәлгә ашыручы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган дәрәжәдән ким булмаган кредит рейтингы алыну.

6. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә, аны бурыч тотрыклылыгының уртача дәрәжәсе булган заемчылар төркеменә керткән очракта, Район муниципаль бурыч алулар башкарырга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 5 пункттында каралган районның бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренең зурлыгын арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокукы түгел.

7. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрне бары тик Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән килештерелгән очракта гына (чираттагы финанс елына һәм план чорына), шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр кертелгәндә генә, бирергә хокукы.

8. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә ул бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, Район муниципаль бурыч алулар башкарырга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 5 пункттың каралган районның бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренә зурлыкларын арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

9. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә, ул бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, Район кредит оешмаларынан кредитлар рәвешендә һәм районның кыйммәтле кәгазьләрен бары тик рефинанслау максатларында гына, шулай ук районның түләү сәләтен торгызу планы кысаларында бирелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан максатчан бюджет кредитлары рәвешендә муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырырга хокуклы., Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 9 пункттың һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясындагы 7 пункттың каралган.

10. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм 311 статьясы нигезендә кабул иткән очракта, Район муниципаль тышкы бурыч алуларны гамәлгә ашырырга һәм муниципаль гарантияләргә чит ил валютасында бирергә хокуклы түгел.

11. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә ул бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, Район муниципаль эчке бурыч алуларны башкарырга, муниципаль гарантияләргә бары тик Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясе валютасында расланган очракта гына (чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясе валютасында) Россия Федерациясе валютасында тапшырырга хокуклы.), шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр кертелгәндә.

12. Районның Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 9 пункттың каралган түләү сәләтен торгызу планы кысаларында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бирелгән максатчан бюджет кредитлары буенча йөкләмәләрен реструктуризацияләүне үткөрү рәхсәт ителми.

20 Статья. Район тарафыннан чит ил валютасында бурыч алулар һәм гарантияләр бирү үзенчәлекләре

1. Район, Россия Федерациясеннән чит ил валютасында бурыч алырга, Россия Федерациясеннән, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алып, жәлеп ителгән максатчан чит ил кредитлары акчаларын Россия Федерациясе тарафыннан куллану кысаларында гына чит ил валютасында гарантияләр бирергә хокуклы.

21 Статья. Муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме дип тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары буенча жирле бюджетка акча жәлеп итүнең жыелма күләме аңлашыла.

2. Жирле бюджетка акча жәлеп итү күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары белән билгеләнә, һәм тиешле финанс елында акчаларны жәлеп итүнең гомуми суммасы, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 һәм 104 статьялары

нигезләмәләрен исәпкә алып, жирле бюджет кытлыгын финанслауга жиберелә торган акчаларның гомуми суммасыннан һәм жирле бюджет турында тиешле финанс елына расланган район бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артмаса тиеш.

3. Хисап финанс елында районның бурыч алуларының гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан артып китсә, һәм хисап финанс елы йомгаклары буенча жирле бюджет акчаларының агымдагы елның 1 гыйнварына булган бурычлары буенча түләү күләмнәре күрсәтелгән арттыру суммасында барлыкка килгән, күрсәтелгән арттыру суммасында, агымдагы финанс елына бурыч алуларының иң чик күләмен киметеп, Россия Федерациясә Бюджет кодексының 96 статьясында каралган максатларга юнәлдерелгә тиеш.

22 Статья. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычның иң чик күрсәткечләре һәм Районның бурыч тотрыклылыгының иң чик күрсәткечләре

1. Жирле бюджет турындагы карар нигезендә, муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның (Районның чит ил валютасындагы йөкләмәләре булган очракта) иң югары чикләре (чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына торышы буенча һәм пла чорының һәр елына), шул исәптән Россия Федерациясә валютасында муниципаль гарантияләр, чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиге күрсәтелеп (муниципаль гарантияләр буенча чит ил валютасында йөкләмәләр булган очракта) билгеләнә.

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның югары чикләре (районның чит ил валютасындагы йөкләмәләре булганда) әлеге статьяның 4 һәм 5 пунктларында билгеләнгән чикләүләргә үтәгәндә билгеләнә.

3. Муниципаль бурыч күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында карар белән расланган карар нигезендә расланган (Чираттагы финанс елына), кире кайтарылмый торган кертемнәрнең һәм (яисә) физик затлар керемнәренә салымнан түләүләргә өстәмә нормативлары буенча салым керемнәреннән түләүләргә расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәргә гомуми күләмнән артмаса тиеш.

Россия Федерациясә Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пункттында каралган чаралар районга карата кулланылган очракта, бурыч күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында карар белән расланган Түләүсез керемнәрнең һәм (яисә) физик затлар керемнәренә салымнан түләүләргә өстәмә нормативлары буенча салым керемнәргә расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәргә гомуми күләмнәргә 50 процентыннан артмаса тиеш.

4. Муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме түбәндәге таләпләргә үтәгәндә жирле бюджет турындагы карар белән раслана:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләмнәргә өлеше, чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы белән расланган яисә чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында карар белән расланган чыгымнарның гомуми күләмнән (чираттагы финанс елына) тыш, тиешле бюджет чыгымнарының гомуми күләмнән (чираттагы финанс елына һәм план чорына) 10 проценттан артмаса тиеш;

2) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) чираттагы финанс елының 1 гыйнварына булган муниципаль бурычны түләү һәм аларга хезмәт күрсәтү буенча чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында карар белән расланган карарның жирле бюджетның салым, салым булмаган керемнәргә һәм Россия Федерациясә бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләргә гомуми күләмнәргә 20 процентыннан артмаса тиеш;

күрсәтелгән нисбәтне исәпләгәндә, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварыннан соң бурыч йөкләмәләрен вакытыннан алда түләүгә җибәрелә торган түлөөләр суммасы исәпкә алынмый.

23 Статъя. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт, анда түбәндәге мәгълүматлар күрсәтелә:

1) һәр юнөлеш (максатлар), категория (төркемнәр) һәм (яисә) гарантияләү юнөлешләре (максатлары) буенча принципаллар атамаларын күрсәтеп гарантияләү юнөлешләре (максатлары) һәм күләме;

2) гарантияләр һәм алар тарафыннан тәэмин ителә торган йөкләмәләр валютасы;

3) гарантияләрнең гомуми күләме;

4) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау);

5) гарантияләрне бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тәэмин ителә торган йөкләмәләр белдерелгән валютада бирелә һәм үтәлә.

3. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы карарга кушымта булып тора.

24 Статъя. Муниципаль тышкы бурыч алулар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы бурыч алулар программасы максатчан чит ил кредитларын һәм (яисә) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) чит ил валютасында түләнгән чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасында жәлеп ителә торган һәм (яисә) чит ил валютасында түләнгән бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы бурыч алулар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) җирле бюджетка жәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча бурыч йөкләмәләрен түләү сроклары һәм, максатчан чит ил кредитларын файдалану кысаларында, чит ил валютасында федераль бюджеттан җирле бюджетка жәлеп ителә торган акчалар жәлеп итү күләме;

2) максатчан чит ил кредитларын файдалану кысаларында, җирле бюджетка федераль бюджеттан чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) районның бурыч йөкләмәләрен түләү күләме.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы бурыч алулар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) җирле бюджет турында карарга кушымта булып тора.

25 Статъя. Муниципаль эчке бурыч алулар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алулар программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) гамәлгә ашырыла һәм (яисә) түләнгән тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке бурыч алулар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке бурыч алулар программасы белән билгеләнә:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган бурыч

йөкләмәләрен түләүнең иң чик сроклары һәм тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча жирле бюджетка акчалар жәлеп итү күләмнәре;

2) тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алулар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) тиешле бюджет турында карарга кушымта булып тора.

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурыч алу муниципаль эчке бурыч алулар программасында чагылдырылмый.

26 Статья. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы, түбәндәге мәгълүматларны күрсәтеп, чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт:

1) һәр юнәлеш (максатлар), категория (төркөмнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары) буенча принципаллар атамаларын күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләрнең гомуми күләме;

3) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау) ;

4) гарантияләргә бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациясе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы бюджет турында тиешле карарга кушымта булып тора.

27 Статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә урнаштыруның иң чик күләмнәре

Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына (чираттагы финанс елына) муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә иң чик күләме номиналь бәя буенча тиешле бюджет турында карарда билгеләнгән муниципаль эчке бурычның югары чикләре күләмендә Район Советы тарафыннан билгеләнә.

28 Статья. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия принципалның бенефициар каршында шартнамәдән яисә башка алыш-бирештән (төп йөкләмәдән) барлыкка килгән акчалата йөкләмәләрен тиешенчә үтәүне тәмин итә.

2. Муниципаль гарантия принципал йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне тәмин итми, шул исәптән принципалга аларның вакытыннан алда үтәлеше таләп ителгәндә яисә принципал йөкләмәләрен үтәү вакыты яқынлашкан очракта да.

3. Муниципаль гарантиянең язма формасы мәжбүри булып тора.

4. Муниципаль гарантия төп йөкләмә суммасы чагылдырылган валютада бирелә һәм үтәлә.

5. Муниципаль гарантия буенча Гарант принципалның үзенә тәмин ителгән йөкләмәсе буенча гарантия суммасы чикләрендә субсидиар жаваплылык тотат.

6. Муниципаль гарантиядә күрсәтелә:

1) гарант исеме (тиешле гавами-хокукый берәмлек – Район) һәм гарант исемнән гарантия биргән орган исеме;

2) бенефициарның исеме;

3) принципалның исеме;

4) тээмин ителешенә гарантия бирелә торган йөкләмә (төп йөкләмәнең исемен, бәяләмәсен һәм номерын (булган очракта), төп йөкләмәнең гамәлдә булу вакытын яисә аның буенча йөкләмәләрне үтәү вакытын, якларның атамаларын, төп йөкләмәнең башка мөһим шартларын күрсәтеп));

5) гарантия буенча Гарант йөкләмәләре күләме һәм гарантиянең иң чик суммасы;

6) гарантия бирү нигезләре;

7) гарантия үз көченә керү датасы яисә гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);

8) гарантиянең гамәлдә булу срогы;

9) гарантия очрагын билгеләү, гарантия үтөлеше турында бенефициар таләбен куя вакыты һәм тәртибе;

10) арантияне чакыртып алу нигезләре;

11) гарантия буенча йөкләмәләрне Гарант тарафыннан үтәү тәртибе;

12) гарантиянең тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә үтәлгәндә, принципалның гарантия белән тээмин ителгән йөкләмәләренә тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә үтәлгәндә (туктатылганда) гарантия суммасын киметү нигезләре һәм гарантиядә билгеләнгән башка очрактарда;

13) гарантияне туктату нигезләре;

14) гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртелә алмый торган төп йөкләмә шартлары;

15) муниципаль гарантия буенча бенефициарга Гарант тарафыннан түләнгән акчаларны каплау турында принципалга Гарант таләбе хокукы булу яисә булмау (принципалга карата гарантның регресс таләбе, регресс);

16) гарантиянең башка шартлары, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, гарантның норматив хокукый актларында, Гарант исеменнән гарантия бирүче орган актларында билгеләнгән белешмәләр.

7. Гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукын күздә тотмый торган муниципаль гарантия бары тик муниципаль гарантия бирә торган район милкендә булган муниципаль гарантия бирә торган хужалык жәмгыяте йөкләмәләре буенча гына бирелә ала. Принципалны тулысынча яисә өлешчә хосусыйлаштырган очракта мондый муниципаль гарантия гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы белән бирелгән дип санала һәм принципалның Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясы һәм Россия Федерациясе граждан законнары таләпләренә туры килә торган вакытында гарантның гарантның гарантның тулы күләмдә яисә гарантиянең нинди дә булса өлешендә үтәлүенә бәйле рәвештә барлыкка килә торган принципалга карата регресс таләбен канәгатьләндерү буенча принципал йөкләмәләрен үтәүне тээмин итү бурычы барлыкка килә. Күрсәтелгән тээминат бирелгәнче муниципаль гарантияне үтәү рөхсәт ителми.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе календарь дата яисә гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) башлану белән билгеләнә.

9. Гарант бенефициарның алдан язма рөхсәтеннән башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртәргә хокуклы түгел.

10. Муниципаль гарантия буенча бенефициарның гарантка карата булган таләпләр, яңа хужага (сатып алучыга) облигациягә хокукларның яңа хужасына (эмитентка) күчүгә, принципал (эмитентның) йөкләмәләрен үтәүгә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән таләпләренә хокукларын тапшырудан (күчүдән) тыш, алдан язма ризалыгыннан башка тапшырыла (бүтән нигезләр буенча күчә) алмый.

11. Муниципаль гарантия гарантиядә күрсәтелгән очрактарда һәм нигезләр (шул исәптән өлеге статьяның 6 пункттындагы 14 пунктчасында күрсәтелгән гарантның язма ризалыгыннан башка үзгәртелгән очракта), шулай ук бу статьяның 7 пункттында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясындагы 5 пункттында билгеләнгән бурыч принципалы үтәлгәндә Гарант тарафыннан кире алына.

12. Муниципаль гарантия буенча акча түләү турында бенефициар таләбе (гарантия үтәләше турында бенефициар таләбе) гарантиядә билгеләнгән очракта гына гарантия бирелергә мөмкин. Гарантия үтәләше турында бенефициар таләбе гарантиядә билгеләнгән төрлө, гарантиядә күрсәтелгән документларны кушып, язма рәвештә гарантия белдерелергә тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантиядә һәм муниципаль гарантияне биру турындагы килешүдә билгеләнгән срогыннан элек гарантияне үтәүне таләп итәргә, шул исәптән принципалның гарантиясе белән тәмин ителгән йөкләмәләренә үтәү срогы яқынлашкан дип санала торган вакыйгалар (шартлар) вакытында да, хокуклы түгел.

14. Гарант гарантия үтәләше турында бенефициар таләбен кую турында принципалга хәбәр итәргә һәм принципалга таләпнең күчermәсен тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән срокта, бенефициарның күрсәтелгән таләпкә кушып бирелгән документлар белән гарантия үтәләше турындагы таләбен карарга һәм гарантия шартларына таләпләр һәм аңа кушып бирелгән документлар туры килү-килмәвен тикшерергә тиеш.

16. Түбәндәге очракларда гарантия үтәләше турында бенефициар таләбе һәм аңа кушып бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарга аның таләбен канәгатьләндерүдән баш тарта:

1) гарантия бирелгән срок тәмамланганнан соң (гарантиянең гамәлдә булу срогы) гарантия таләп һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар гарантия тапшырылган);

2) гарантиядә билгеләнгән төрлөне бозып, гарантия таләп һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар тапшырылган;

3) таләп һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

4) бенефициар принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципалның гарантия белән тәмин ителгән йөкләмәләренә тиешле үтәләшен кабул итүдән баш тарта;

5) әлеге статьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясындагы 6 пунктында билгеләнгән очракларда;

6) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

17. Гарантиянең үтәләше турында бенефициар таләбе һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар нигезсез һәм (яисә) муниципаль гарантия шартларына туры килми дип танылган очракта, гарант бенефициарга аның таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант бенефициар таләбенә каршы принципал тәкъдим итә алырлык ризасызлык белдерергә хокуклы. Гарант, хәтта принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очракта да, әлеге ризасызлык белдерү хокукын югалтмый.

19. Гарантия үтәләше турында бенефициар таләбен һәм аңа кушып бирелгән документларны нигезле һәм муниципаль гарантиянең тиешле шартлары дип танылган очракта, гарант гарантия буенча йөкләмәне гарантиядә билгеләнгән вакытта үтәргә тиеш.

20. Гарантның бенефициар каршындагы муниципаль гарантиядә каралган йөкләмәсе гарантия белән тәмин ителгән принципалның срогы чыккан йөкләмәләре күләмендә, ләкин гарантия суммасыннан да артмый.

21. Гарантның муниципаль гарантия буенча бенефициар алдындагы йөкләмәсе туктатыла:

1) гарантия билгеләнгән күләмдә бенефициарга Гарант тарафыннан акча түлөп;

2) гарантиядә билгеләнгән вакыт узганнан соң (гарантиянең гамәлдә булу срогы);

3) принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан гарантия белән тәмин ителгән принципал йөкләмәләре үтәлгән йә принципалның күрсәтелгән йөкләмәләре бүтән нигезләр буенча (бенефициар тарафыннан гарантия һәм (яисә) судка бирелгән гарантия үтәләше турында гарантия карата таләп булу-булмауга карамастан);

4) гарантия гарантияне кире кайтару юлы белән һәм (яисә) бенефициарның гарантия буенча гарантны гарантия буенча үз йөкләмәләренән азат итү турында язма гариза

буенча үз хокукларыннан баш тарту нәтижәсендә, принципал тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1151 статьясында каралган, гарантка мондый гарантия буенча бенефициарлар һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләр фактта булмаган очракта, гарантияне кире кайтарганда;

5) әгәр гарантия бирелгән принципалның йөкләмәсе билгеләнгән срокта барлыкка килмәсә;

6) бенефициар гарантка һәм (яисә) судка гарантия үтәләше турында гарантка таләп куйганнан соң яисә төп йөкләмәне (шул исәптән принципалны һәм (яисә) бенефициарны бетерүгә бәйле рәвештә) туктатуга яисә аның белән алыш- бирешнең гамәлдә булмаган дип танылган очракта;

7) бенефициарның башка затка яисә бенефициарга караган башка нигез буенча башка затка гарантка гарантия, хокуклар һәм (яисә) бурычлар буенча таләп хокуклары бирелгән очракта, гарантның алдан язма ризалыгыннан (күрсәтелгән таләпләрнең (хокукларның һәм бурычларның) яңа хужасына (сатып алуыга) облигациягә хокукларның күчүенә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән таләпләрне (хокукларын) алдан тапшырудан (күчүдән (күчүдән) тыш, принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәү гарантия белән тәмин ителә);

8) принципал тарафыннан башка затка тапшырылган яисә принципалга караган хокукларның һәм (яисә) бурычларның (бурычның) башка нигезләре буенча башка затка күчкән очракта, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка, төп йөкләмә буенча принципалга караган хокукларның һәм (яисә) бурычларның (бурычларның) башка нигезләре буенча принципал тарафыннан тапшырылган очракта;

9) гарантияләрдә күрсәтелгән очрактарда һәм нигезләр буенча гарантияне чакыртып алу нәтижәсендә;

10) гарантиядә билгеләнгән башка очрактарда.

22. Гарантның аның буенча йөкләмәләре туктатылганнан соң бенефициарның гарантияне тотып торуы күрсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокукларны сакламый.

23. Муниципаль гарантияне туктату турында мөгълүм булганда, Гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Бенефициар һәм принципал, муниципаль гарантияне чакыртып алу яисә туктатуга китерә торган хәлләрнең килеп чыгуы турында мөгълүм булганда, бу хакта гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерс, я бенефициарның принципалга Карата таләбе хокукларының гарантка юл куюы белән бәйле булса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акча тиешле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләренә үтәү бюджет кредиты биру буларак чагыла.

25. Әгәр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китермәсә, яисә бенефициарның принципалга карата таләп хокукы гарантка юл кую белән бәйле булмаса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акча тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарант тарафыннан гарантия буенча йөкләмәләренә тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә үтәү йөзеннән түлөнгән акчалар регрессы тәртибендә гарантка кайтару яисә гарантка бенефициарның принципалга карата бирелгән таләп хокукларын үтәү йөзеннән алынган акчалар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәмин ителгән кредитлар һәм займнар максатчан булырга тиеш.

28. Муниципаль гарантия белән тәмин ителгән кредит (займ) акчаларын максатсыз файдалану факты ачкыланган очракта, муниципаль гарантия биру турында шартнамәдә билгеләнгән йөкләмәләренә үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән очракта, принципал һәм

бенефициар Россия Федерациясе законнарында, муниципаль гарантия бирү турында килешүдә билгеләнгән җаваплылыкка ия.

29. Бенефициарлар булып билгесез затлар торган йөкләмәләрне тәмин итүдә бирелә торган муниципаль гарантиянең үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе нәтижәсендә барлыкка килгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләрне бирү һәм үтәү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләрне бирү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аныц нигезендә кабул ителгән әлеге карар белән билгеләнә.

29 Статъя. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр

1. Район исемненн чыгарылган кыйммәтле кәгазьләр муниципаль кыйммәтле кәгазьләр дип таныла.

2. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең эмитенты булып җирле хакимият тора, ул район Уставы муниципаль бурыч алуларны тормышка ашыру хокукына ия.

5. Район тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммәтле кәгазьләр төрләре һәм аларның эмиссиясе һәм әйләнеше тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

30 Статъя. Район бюджетыннан бирелә торган бюджетара трансфертлар формалары

Район бюджетыннан бюджетара трансфертлар формасында бирелә:

Жирлекләрнең бюджет тәмин ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләр;

Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 133 һәм 140 статъяларында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.6 статъясында билгеләнгән очракларда район бюджетыннан авыл җирлекләре бюджетларына субвенцияләр;

Муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр;

Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статъясында билгеләнгән очракларда Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр;

Башка бюджетара трансфертлар.

Район бюджетыннан авыл җирлекләре бюджетларына бюджетара трансфертлар (төзелгән килешүләр нигезендә җирле өһемияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләренең бер өлешен гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлардан тыш) җирле үзидарә органнары тарафыннан җирлекләр бюджетларына район бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирү кагыйдәләрендә билгеләнгән шартларны үтәгәндә бирелә.

Район бюджетыннан авыл җирлекләре бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар (субвенцияләрдән тыш) авыл җирлекләре бюджетларына дотацияләр исәпләү һәм бирү буенча Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга муниципаль районнар бюджетларына бирелә торган субвенцияләрдән тыш, тиешле җирле үзидарә органнары тарафыннан җирле бюджетларга Татарстан Республикасы бюджетыннан җирле бюджетларга бюджетара трансфертлар бирүнең төп шартларын үтәү шарты белән бирелә., Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44 статъясында каралган.

Максатчан билгеләнеше булган субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар Татарстан Республикасы бюджетыннан булган җирле бюджетлардан бюджетара трансфертларны бирү максатлары, тәртибе һәм шартлары Татарстан Республикасы законнары һәм (яисә) башка норматив хокукый актлары нигезендә кабул ителгән район Советы карарлары белән билгеләнә.

31 Статья. Жирлекләрнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләр бирү тәртибе

1. Жирлекләрнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләр район составына керүче жирлекләргә Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә кабул ителә торган район Советы карарлары нигезендә бирелә.

Жирлекләрнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләрнең гомуми күләме ел саен чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) район бюджеты проектын төзегәндә жирлекләрнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә район составына керүче жирлекләрнең бюджетларына бирелә торган дотацияләрнең суммар күләме һәм жирлекләрнең исәп-хисап бюджет тәэмин ителешен тигезләү критериена ирешү зарурлыгынан чыгып исәпләнелә торган дотацияләрнең суммар күләме, жирлекләрнең гомуми ихтыяжлары һәм керем мөмкинлекләре бәяләрендәге аерманы исәпкә алып, жирлекләрнең, һәм жирлекләрнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.1 статьясындагы 5 пунктында билгеләнгән тәртиптә бирелә торган дотацияләр.

Жирлекләрнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә муниципаль берәмлекләр арасында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.1 статьясындагы 5 пунктында билгеләнгән тәртиптә бирелә торган дотацияләрдән тыш, район бюджетыннан дотацияләргә бүлү Татарстан Республикасы Бюджет кодексына 12 нче кушымта белән билгеләнгән тәртип нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Жирлекләрнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләр күләме һәм аларны бүлү Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) район бюджеты турында район Советы карары белән раслана.

Район бюджеты проекты Чираттагы финанс елына һәм план чорына расланса, план чорына авыл жирлекләре арасында план чорына район бюджетыннан бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә дотацияләрнең гомуми күләменәң 20 проценттан артмаган күләмен һәм план чорының икенче елына расланган күрсәтелгән дотацияләрнең гомуми күләменәң 20 процентыннан да артмаган күләмен раслау рәхсәт ителә.

3. Жирлекләрнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләр, Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.1 статьясындагы 5 пунктында билгеләнгән тәртиптә бирелә торган дотацияләрдән тыш, район авыл жирлекләренең хисаплы бюджет тәэмин ителешен тигезләү критерие буларак билгеләнгән дәрәжәдән артмаган авыл жирлекләренә бирелә.

Жирлекләрнең исәпләп чыгарылган бюджет тәэмин ителеше авыл жирлегә бюджеты тарафыннан салым базасыннан (салым потенциалыннан) чыгып алынырга мөмкин булган бер кешегә салым керемнәренең һәм, халык структурасындагы аермаларны, социаль-иқтисадый, климат, географик һәм башка объектив факторларны һәм бер кешегә карата муниципаль хезмәт күрсәтүләр хакына йогынты ясый торган шартларны исәпкә алып, район жирлекләре буенча уртача шундый ук күрсәткечнәң чагыштырмасы белән билгеләнә.

Бюджет тәэмин ителешенәң исәп-хисап дәрәжәсе авыл жирлекләре буенча авыл жирлекләренең салым керемнәре чагыштырмасын, бюджет хезмәтләре исемлегә һәм бер кешегә исәпләгәндә муниципаль хезмәтләр күрсәтү бәясенә тәэсир итә торган факторларны һәм шартларны характерлый торган күрсәткечләр буенча бердәм методика буенча билгеләнә һәм авыл жирлекләре өчен аерым билгеләнергә мөмкин.

Жирлекләрнең хисаплы бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсен билгеләгәндә хисап чорында факттагы керемнәр һәм чыгымнар күрсәткечләрен һәм (яисә) аерым жирлекләрнең фаразлана торган керемнәре һәм чыгымнары күрсәткечләрен куллану рәхсәт ителми.

4. Әлеге статьяның 3 пунктында каралган дотацияләр бирелгән очракта, районның финанс органы район бюджетынан жирлекләрнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә дотацияләр алучы муниципаль берәмлекләрнең жирле администрация башлыктары (башкарма-боеру органнары житәкчеләре) белән жирлекләрнең социаль-иқтисадый үсеше һәм жирлекнең муниципаль финансларын савыктыру чаралары каралган килешүләр төзәргә хокуклы.

Әлеге пунктта күрсәтелгән килешүләр төзү тәртибе, сроклары һәм килешүләргә таләпләр жирле администрация (башкарма-боеру органы) тарафыннан билгеләнә.

32 Статья. Татарстан Республикасы бюджетына район бюджетынан субсидияләр

1. Район бюджетынан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән тәртиптә бирелә.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән бюджетара субсидияләр район бюджетында Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә карала.

33 Статья. Район бюджетынан муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр

1. Район Советы карарларында каралган очракларда һәм тәртиптә Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре нигезендә Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен үтәгәндә барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслашу максатларында район бюджетынан субсидияләр биреләргә мөмкин.

2. Әлеге статьяда күрсәтелгән субсидияләр бирүнең максатлары һәм шартлары район Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә төзелә торган жирле администрацияләр арасында килешүләр белән билгеләнә.

34 Статья. Район бюджетынан авыл жирлекләре бюджетларына башка бюджетара трансфертлар

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы тиешле законнары нигезендә кабул ителә торган район Советы карарларында каралган очракта һәм тәртиптә авыл жирлекләре бюджетларына район бюджетынан башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән төзелгән килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләренең бер өлешен гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлар биреләргә мөмкин.

35 Статья. Район алдындагы акчалата йөкләмәләр

1. Район алдындагы акчалата йөкләмәләр буенча бурыч булып акча средстволары суммасы тора, аны район алдында билгеләнгән датага акчалата йөкләмә нигезендә түләргә тиеш.

2. Район алдында акчалата йөкләмәләр буенча таләпләр районның финанс активларын формалаштыра.

3. Акчалата йөкләмәләр буенча район алдындагы бурычларны исәптән төшерү һәм торгызу кагыйдәләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе), Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очраклардан тыш, районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

4. Акчалата йөкләмәләргә (акчалата йөкләмәләргә буенча бурычларны) исәпкә алу, шулай ук күрсәтелгән йөкләмәләргә һәм алыш-бирешләр буенча таләп хокукларын гамәлгә ашыру Россия Федерациясә Бюджет кодексының 932 статьясындагы 4 пункттында күрсәтелгән тиешле орган яисә Россия Федерациясә Бюджет кодексының 932 статьясындагы 5 пункттында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Әгәр килешүдә башкасы билгеләнмәгән булса, район алдындагы акчалата йөкләмәләргә тиешле сумманы район бюджетының бердәм сәчетына күчәргәннән соң үтәлгән дип санала.

II бүлек. Район бюджеты проектын тәзү

36 Статъя. Район бюджеты проектын тәзү нигезләре

1. Бюджет проекты чыгым йөкләмәләргә финансы белән тәэмин итү максатларында социаль-иқътисади үсеш фаразлары нигезендә тәзәлә.

Бюджет проектын тәзү, Россия Федерациясә Бюджет кодексы һәм аның таләпләргә үтәп, кабул ителә торган нигезләмә нигезендә, район Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда башкарыла.

2. Район бюджеты проектын тәзү нигезләне:

- Россия Федерациясә Президентының Россия Федерациясә Федераль жыелышына Россия Федерациясә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә карата таләпләр) билгели торган юлнамасы нигезләмәләргә;

- бюджет сәясәтенә төп юнәлешләргә һәм район салым сәясәтенә төп юнәлешләргә;

- районның социаль-иқътисади үсеш фаразы;

- муниципаль программалар (муниципаль программалар проектлары, күрсәтелгән программаларны үзгәртү проектлары).

3. Бюджет проектын тәзү өчен мәгълүмат кирәк:

- Россия Федерациясәненә Салымнар һәм жыемнар турындагы Законнары, Татарстан Республикасының салымнар һәм жыемнар турындагы законнары, район Советының норматив-хокукый актлары, салымнар һәм жыемнар турындагы закон проекты эшли башлаганда гамәлдә булган вакытта;

- район бюджетына федераль, региональ, жирле салымнардан һәм жыемнардан, махсус салым режимнарында каралган салымнардан түләүләр нормативларында;

- Россия Федерациясә бюджет системасының башка дәрәжәләргә бюджетларынан бирелә торган түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча түләүсез керемнәрнең һәм (яисә) салым керемнәрнең күздә тотылган күләмнәргә;

- Россия Федерациясә бюджет системасының башка дәрәжәләргә тапшырыла торган чыгымнар төрләргә һәм күләмнәргә.

- муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнары исәпкә алу.

37 Статъя. Районның социаль-иқътисади үсеш фаразы

1. Районның социаль-иқътисади үсеш фаразы кимендә өч ел вакыт эчендә эшләне.

2. Районның социаль-иқътисади үсеш фаразы ел саен район Башкарма комитеты билгеләнгән тәртиптә эшләне. Районның социаль-иқътисади үсеш фаразы Башкарма комитет тарафыннан район Советына бюджет проектын кертү турында Карар кабул итү белән бер үк вакытта хуплана.

3. Район бюджеты проектын тәзү һәм карау барышында районның социаль-иқътисади үсеш фаразын үзгәртү бюджет проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

38 Статъя. Бюджет керемнәргә фаразлау

1. Бюджет керемнәре районның социаль-иқтисади үсеш фаразлары нигезендә фаразланыла, җирлек бюджеты турындагы карар проекты район Советына кертелгән көнгә гамәлдә булган Россия Федерациясенең Салымнар һәм җыемнар турындагы законнар һәм бюджет законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм район Советының муниципаль-хокукий актлары нигезендә, район бюджетының салым булмаган керемнәрен билгели торган.

2. Җирле салымнар турында карарларга үзгәрешләр кертү турында район Советы карарлары, бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган, җирле бюджетларның керемнәрен үзгәртүгә китерә торган, чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган Совет карарлары Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турында карар проекты район Советына кертелгәнче 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

3. Район Советының салымнар һәм җыемнар турындагы норматив хокукий актларына Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турында карар проекты район Советына керткәннән соң кабул ителгән чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турында карар проекты җирле бюджетларның керемнәрен (чыгымнарын) үзгәртүгә китерә торган үзгәрешләр кертүне күздә тоткан норматив хокукий актларында район Советының күрсәтелгән норматив хокукий актларының Чираттагы финанс елыннан соң килүче елның 1 гыйнварынан да соңга калмыйча үз көченә керүе турында нигезләмәләр булырга тиеш.

39 Статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә торган методикага туры китереп, гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләргә үтәүгә аерым гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль йөкләмәне, шулай ук хисап финанс елында һәм ағымдагы финанс елында аның үтәлешен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

40 Статья. Муниципаль программалар

1. Районның муниципаль программалары район Башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны тормышка ашыру сроклары район Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

Районның муниципаль программаларын эшләү һәм әлеге программаларны формалаштыру һәм тормышка ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе район Башкарма комитетының муниципаль хокукий акты белән билгеләнә.

2. Район муниципаль программаларын тормышка ашыруны финанс белән тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме район Башкарма комитетының муниципаль хокукий акты нигезендә, бюджет чыгымнарының һәр максатчан статьясы буенча район бюджеты турындагы карар белән раслана.

Районның чираттагы финанс елыннан башлап тормышка ашырылырга тәкъдим ителгән муниципаль программалары, шулай ук районның элек расланган муниципаль программаларына үзгәрешләр район Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән срокларда расланырга тиеш.

Районның муниципаль программалары район бюджеты турындагы карар нигезендә, ул үз көченә кәргән көннән алып ике айдан да соңга калмыйча, район бюджеты карарына туры китерелергә тиеш.

3. Районның һәр муниципаль программасы буенча ел саен аны тормышка ашыруның нәтижәләгән бәяләү үткәрелә. Күрсәтелгән бәяләүне үткөрү тәртибе һәм аның критерийлары район Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча район Башкарма комитеты тарафыннан районның чираттагы финанс елыннан башлап, районның расланган муниципаль программасыннан башлап, туктатылырга яки үзгәртәргә, шул исәптән районның муниципаль программасын финанс белән тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклегә турында карар кабул ителәргә мөмкин.

41 Статья. Муниципаль юл фонды

1. Муниципаль юл фонды-гомуми файдаланудагы автомобиль юлларына карата юл эшчәнлеген финанс белән тәмин итү, шулай ук торак пунктларның күпфатирлы йортларның ишегалды территорияләрен, күпфатирлы йортларның ишегалды территорияләренә керү юлларын капитал ремонтлау һәм ремонтлау максатларында файдаланылырга тиешле район бюджеты акчаларының бер өлеше.

2. Муниципаль юл фонды карар белән төзелә (район бюджеты турындагы Карардан тыш).

Муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләре күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турындагы карар нигезендә, әлегә пунктның беренче абзацында күрсәтелгән Совет карары белән билгеләнгән район бюджеты керемнәренә кимендә фаразланган күләме күләмендә раслана:

Россия Федерациясе территориясендә житештерелә торган дизель һәм (яки) карбюратор (инжектор) двигательләре өчен автомобиль бензинына, туры куу бензинына, дизель ягулыгына, мотор майларына, шәһәр бюджетына күчәреләргә тиешле дизель һәм (яки) карбюратор (инжектор) двигательләренә акцизлар;

Муниципаль юл фонды булдыруны күздә тоткан Совет карары белән расланган башка төр керемнәр район бюджетына керә.

Муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен формалаштыру һәм куллану тәртибе Совет карары белән билгеләнә.

Муниципаль юл фондының агымдагы финанс елында файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләре чираттагы финанс елында муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен арттыруга жиберелә.

42 Статья. Район бюджеты проектын төзү тәртибе һәм сроклары

Район бюджеты проектын төзү тәртибе һәм сроклары бюджет законнары һәм район Советының муниципаль хокукый актлары белән билгеләнгән таләпләренә үтәп, район Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

III бүлек. Бюджет турында карар проектын карау һәм раслау

43 Статья. Бюджетны карау һәм раслау нигезләре

1. Район бюджеты турындагы карарда бюджет керемнәренә гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (профицит), шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлегә Нигезләмәдә билгеләнгән башка күрсәткечләр керә торган төп характеристикалар булырга тиеш.

1.1. Район Советының бюджет турында Карарында, әгәр алар Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы законнары һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукый актлар белән билгеләнмәгән булса, жирлекләр бюджетлары арасында керемнәренә бүлү нормативлары булырга тиеш.

2. Район бюджеты карары белән раслана:

- бюджет керемнәренең Баш администраторлары Исемлеге;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының Баш администраторлары Исемлеге;
- Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджетлар чыгымнары классификациясенә бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, чыгымнары төрләре төркемнәре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә),
- Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;
- гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә юнәлдерелгән бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;
- Чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм (яисә) башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

План чорының икенче елына, Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта, шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме бюджет чыгымнарының гомуми күләменә кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменә кимендә 5 проценты күләмендә (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган);

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

- муниципаль эчке бурычның иң югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиге күрсәтеләп;

- ассигнованиеләр күләме һәм аларны юл фонды буенча бүлү;

- Россия Федерациясә Бюджет кодексы һәм әлегә Нигезләмә белән билгеләнгән район бюджетының башка күрсәткечләре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турындагы карар проекты расланган бюджетның план чорының параметрларын үзгәртү һәм аларга район бюджеты проектының план чорының икенче ел параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Район бюджетының план чорының параметрларын үзгәртү район Советының муниципаль хокукый акты нигезендә башкарыла.

Район бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы күрсәткечләрен үзгәртү расланган бюджет ассигнованиеләрен арттыру яисә кыскарту йә чыгымнарның ведомство структурасына район бюджеты чыгымнарының өстәмә максатчан статьялары һәм (яисә) төрләре буенча бюджет ассигнованиеләрен керту юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнар дигәндә план чорында бюджет чыгымнары классификациясә нигезендә бүленмәгән бюджет ассигнованиеләре аңлашыла.

5. Район бюджеты турындагы карарда Чираттагы финанс елыннан башлап файдалануга (бюджетта чагылдыруга) тәкъдим ителә торган салым булмаган керемнәренә аерым төрләре (ярдәмче төрләре) буенча район бюджеты турындагы карарда билгеләнгән максатларга тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) район бюджеты чыгымнарының гомуми күләменнән артыграк бюджет керемнәреннән файдалану каралырга мөмкин.

44 Статья. Район бюджеты проекты белән бер үк вакытта тапшырыла торган документлар һәм материаллар

Бер үк вакытта проекты белән район бюджеты турында киләсе финанс елына һәм план чорына район Советына тапшырыла:

- бюджет сәясәтенең төп юнәлешләре һәм районның салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

- агымдагы финанс елының узган чорында районның социаль-икътисади үсешенең якынча нәтижәләре һәм агымдагы финанс елында районның социаль-икътисади үсешенең көтелгән нәтижәләре;

- районның социаль-икътисади үсеш фаразы;

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына районның берләштерелгән бюджетының төп характеристикалары фаразы (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, дефицит (профицит);

- район бюджеты проектына аңлатма язуы;

- методикалар (методикалар проектлары) һәм бюджетара трансфертларны бүлүне исәпләү;

- муниципаль эчке бурычның иң югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына булган торышы буенча;

- агымдагы финанс елына бюджет үтәлешен бәяләү;

- район Советы, Контроль-хисап палатасы тәкъдим иткән әлеге органнарның бюджет сметаларына карата финанс-бюджет палатасы белән каршылыктар килеп туган очракта, тапшырыла торган проектлар, күрсәтелгән бюджет сметаларына карата;

- башка документлар һәм материаллар.

45 Статъя. Бюджет турында карар проектын район Советына кертү

1. Район Башкарма комитеты житәкчесе Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карар проектын 15 ноябрьдән дә соңга калмыйча район советына карый.

2. Яңа Чишмә муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджеты турындагы карары проектында расланган план чорының тиешле бюджеты күрсәткечләрен аныклау һәм төзелә торган план чорының икенче елы күрсәткечләрен раслау карала.

3. Яңа Чишмә муниципаль районы бюджетының расланган план чорының параметрларын аныклауны күздә тоту:

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына Яңа Чишмә муниципаль районы бюджеты турында карар проектына карау предметы булып торган төгәлләштерелгән күрсәткечләрне раслау (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы редакциясендә);

- Яңа Чишмә муниципаль районы бюджеты чыгымнарының ведомство структурасының расланган күрсәткечләрен арттыру яисә киметүне раслау йөз аңа тиешле бюджет чыгымнарының өстәмә максатчан статьялары һәм (яисә) төрләре буенча бюджет ассигнованиеләре кертү.

4. Әгәр чираттагы финанс елында һәм план чорында бюджет ассигнованиеләренең иң чик гомуми күләме Яңа Чишмә муниципаль районы Советы карарлары белән билгеләнгән чыгым йөкләмәләрен финанс ягыннан тәэмин итү өчен житәрлек булмаса, башкарма комитет Чираттагы финанс елында һәм план чорында финанслау чыганакалары белән тәэмин ителмәгән район Советы карарларының аерым нигезләмәләренең үз көченә керү (гамәлдә булуын туктатып тору) вакытларын үзгәртү турында район Советы карарлары проектларын район Советына кертә

46 Статъя. Район Советы тарафыннан бюджет турындагы проект карарын карау

1. Район Советы Рәисе чираттагы финанс елына район бюджеты турында карар проекты кертелгәннән соң 2 эш көне эчендә район Контроль-хисап палатасына экспертиза үткөрү өчен жиберә.

Районның контроль-хисап палатасы 10 эш көне дәвамында бюджет турында карар проекты турында бәяләмә әзерли, әлеге проектның житешсезлекләре ачылган очракта.

Районның Контроль-хисап палатасы бәяләмәсе район Советы депутатлары тарафыннан район бюджеты турындагы карар проектына тәэсирләр әзерләгәндә исәпкә алына.

2. Кертелгән бюджет турында карар проекты чираттагы финанс елына һәм план чорына, районның Контроль-хисап палатасы бәяләмәсе белән район Советының даими комиссияләренә, шулай ук район Советы депутатларына карауга жиберелә, массакуләм мөһлүмат чараларында басыла, гавами тыңлауларда тикшерелә.

3. Район бюджеты турында карар проекты буенча килешмәгән сораулар килеп туган очракта, район Советы Рәисе карары белән килештерү комиссиясе тәэсиргә мөмкин, аңа тигез күләмдә район Башкарма комитеты һәм район Советы вәкилләре керә.

Килештерү комиссиясе бәхәсле мәсьәләләргә карый.

Район бюджеты турында карар бер укылышта кабул ителә.

4. Район Советы тарафыннан кабул ителгән чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карар 2 эш көне дәвамында район Советы Рәисенә кул кую өчен жиберелә. Район бюджеты турындагы карар рәсми басылып чыгарга тиеш.

47 Статья. Бюджет турында карарны раслау сроклары һәм чираттагы финанс елына бюджет турында карар проектын кабул итү нәтижәләре

1. Район бюджеты турындагы карар район Советы тарафыннан расланган, Чираттагы финанс елына кадәр район Советы Рәисе тарафыннан имзаланган.

Районның жирле үзидарә органнары үз компетенциясе кысаларында үз вакытында карауны, раслауны, имзалауны һәм бюджет турында карарны халыкка житкерүне тәэмин итү буенча төрле чаралар күрергә тиеш.

2. Әгәр чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карар финанс елы башыннан үз көченә кермәсә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән кысаларда бюджет белән вакытлыча идарә итү режимы кертелә.

IV бүлек. Район бюджеты үтәлеше

48 Статья. Бюджет үтәлеше нигезләре

1. Район бюджетының үтәлеше район Башкарма комитеты тарафыннан тәэмин ителә.

2. Район бюджеты үтәлешен оештыру районның финанс-бюджет палатасына йөкләнә.

3. Район бюджетының үтәлеше жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

Район бюджеты кассаның бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомствога буйсынуы нигезендә үтәлә.

Район бюджеты үтәлешенә касса хезмәте казначылык органнары тарафыннан башкарыла.

49 Статья. Бюджетның жыелма бюджет язмасы

1. Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару, аңа үзгәрешләр кертү тәртибе Финанс-бюджет палатасы тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә һәм район бюджеты акчаларын баш бүлүчеләр, бүлүчеләр һәм алуучылар игътибарына житкерелә.

2. Район бюджетының жыелма бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү районның финанс-бюджет палатасы җитәкчесе тарафыннан башкарыла.

3. Район бюджетының жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре район бюджеты турындагы карарга туры килергә тиеш.

4. Район бюджетының расланган жыелма бюджет язмасы район Советына һәм районның Контроль-хисап палатасына белешмәләр өчен җибәрелә.

50 Статъя. Касса планы

Районның касса планы астында агымдагы финанс елында район бюджетына касса керемнәре һәм район бюджетыннан касса түләүләре фаразлана.

Районның финанс-бюджет палатасы касса планын тәзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренә Баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары тарафыннан касса планын тәзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләрнең составын һәм вакытын билгели.

Касса планын тәзү һәм алып бару районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан башкарыла.

51 Статъя. Район бюджетының керемнәр буенча үтәлеше

Район бюджетының керемнәр буенча үтәлешен күздә тотат:

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә район бюджетына салымнар, җыемнар һәм башка керемнәргә бүлүдән кергән керемнәргә район бюджетының бердәм санына күчерү;

- артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түләнгән яки артык алынган суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентлар суммаларын күчерү;

- салымнар һәм җыемнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә артык түләнгән яисә артык алынган суммалар хисабына;

- район бюджетына түләүләр бюджеты администраторы тарафыннан төгәлләштерү.

- артык түләнгән яки артык алынган салымнар, җыемнар һәм башка түләүләр суммаларын кире кайтаруны (зачетны, төгәлләштерүне) тормышка ашыру өчен кирәкле артык бүленгән суммаларны, чараларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар суммаларын һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны җирле бюджетның бердәм саныннан күчерү.

52 Статъя. Район бюджетының чыгымнар буенча үтәлеше

1. Район бюджетының чыгымнар буенча үтәлеше Финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә, бюджет законнары һәм әлеге Нигезләмә таләпләрен үтәп башкарыла.

2. Бюджетның чыгымнар буенча үтәлеше күздә тотыла:

- Бюджет йөкләмәләрен кабул итү;

- акча йөкләмәләрен раслау;

- акчалата йөкләмәләргә түләүне санкцияләү;

- акчалата йөкләмәләргә үтәлешен раслау.

Бюджет акчаларын алучы бюджет йөкләмәләрен агымдагы финанс елында аңа җиткерелгән бюджет йөкләмәләргә лимитлары чикләрендә кабул итә.

Бюджет акчаларын алучы бюджет йөкләмәләрен муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар белән башка килешүләр төзү юлы белән яисә законнар, башка хокукый актлар, килешү нигезендә кабул итә.

3. Бюджет акчаларын алучы бюджет акчалары исәбеннән түләү бурычын түләү һәм аларны түләүне санкцияләү өчен кирәкле башка документлар нигезендә раслый.

4. Акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау физик яисә юридик затлар, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары файдасына бюджетның бердәм счетыннан акчаларны исәптән төшерүне раслый торган түләү документлары нигезендә, шулай ук бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләрен үтәү буенча акчалата булмаган операцияләр уздыруны раслый торган башка документлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

53 Статья. Бюджет язмасы

1. Бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе, аларга үзгәрешләр кертүне дә керттеп, районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә

2. Район бюджеты акчаларын баш бүлүчеләрнең бюджет язмалары жыелма бюджет язмасы белән расланган бюджет ассигнованиеләре һәм финанс-бюджет палатасы тарафыннан расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

Район бюджеты акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм аларга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү район бюджеты акчаларын баш бүлүче (бүлүче) тарафыннан башкарыла.

3. Чыгымнар буенча бюджет язмасы күрсәткечләре, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 190 һәм 191 статьяларында каралган очраклардан тыш, чираттагы финанс елы башына кадәр, бюджет акчаларын ведомствога караган бүлүчеләргә һәм (яисә) бюджет акчаларын алучыларга житкерелә.

4. Бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе район бюджеты акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең) бюджет язмасы белән раслана торган чыгымнар төрләренең элементлары (төркемчәләре һәм элементлары) кодлары, шулай ук дөүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү кодлары буенча күрсәткечләрне детальләштерүне гамәлгә ашыру хокукын яисә бурычын билгеләргә мөмкин.

5. Жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә район бюджеты акчаларын баш бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне, жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә, үзгәртү рәхсәт ителми.

Район бюджеты акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә район бюджеты акчаларын бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне, район бюджеты акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә, үзгәртү рәхсәт ителми.

54 Статья. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет үтөлеше

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет үтөлеше, бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының Баш администраторлары, администраторлары тарафыннан, жыелма бюджет язмасы нигезендә, финанс-бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә, финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә, район бюджетының бердәм счетында калган акчалар белән идарә итү операцияләреннән тыш, гамәлгә ашырыла.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтөләргә тиешле акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү Финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

55 Статъя. Район бюджетын үтөгөндө район бюджеты турында расланган карардан артык фактта алынган керемнөрне куллану

Район бюджетын үтөгөндө район бюджеты турында расланган керемнөрнөң гомуми күлөмөннөн артык фактта алынган керемнөр Финанс-бюджет палатасы тарафыннан агымдагы финанс елына һәм план чорына муниципаль бурыч алуларны биләүгә район бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә генә, муниципаль бурычны каплауга, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 217 статьясындагы 3 пунктында каралган бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта муниципаль районның гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә жибәрелә ала.

Максатчан билгеләнеше булган физик һәм юридик затлардан, шул исәптән әлеге Нигезләмәнең 56 статьясындагы 4 пунктында билгеләнгән тәртиптә район бюджеты үтөгөндө район бюджеты турындагы карар белән расланган керемнөрдән тыш фактта алынган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар район бюджеты чыгымнарын арттыруга юнәлдерелә, агымдагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә генә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү белән бәйлә.

56 Статъя. Агымдагы финанс елы тәмамлануы

1. Район бюджетын үтәү буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана, моңа Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясындагы 2 пунктында күрсәтелгән операцияләрдән тыш.

Агымдагы финанс елында район бюджеты үтәләше буенча операцияләрне тәмамлау Финанс-бюджет палатасы тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге статья таләпләре нигезендә билгеләнгән тәртиптә тормышка ашырыла.

2. Агымдагы финанс елының бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм финанслауның иң чик күлөмнәре 31 декабрьдә үз көчләрен югалталар.

Агымдагы финанс елының соңгы эш көненә кадәр район бюджеты үтәләшенә касса хезмәте күрсәтүче орган район бюджетының бердәм счётындагы калган акчалар чикләрендә билгеләнгән тәртиптә түләүгә санкцияләнгән Бюджет йөкләмәләрен түлөргә тиеш.

3. Район бюджетының бердәм счётында булмаган бюджет акчаларын алучылар тарафыннан файдаланылмаган калдыклар агымдагы финанс елының соңгы ике эш көненнән дә соңга калмыйча район бюджетының бердәм счётына күчереләргә тиеш.

4. Максатчан билгеләнеше булган субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә агымдагы финанс елында файдаланылмаган бюджетара трансфертлар бюджет кеременә кире кайтарылырга тиеш.

Район бюджет акчаларының баш администраторы карары нигезендә, агымдагы финанс елында файдаланылмаган максатчан билгеләнештәге субсидияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертларга ихтыяжның булуы турында, күрсәтелгән бюджетара трансфертларның калдыгыннан артмаган күлөмдә, әлеге бюджетара трансфертларның калдыгын артмаган күлөмдә, Чираттагы финанс елында бюджет кеременә кире кайтарылырга мөмкин.

Максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган файдаланылмаган бюджетара трансфертлар калдыгы район бюджеты кеременә күчерелмәгән очракта, әлеге акчалар, Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләренә үтәп, Финанс-бюджет палатасы билгеләгән тәртиптә, район бюджеты кеременә кайтарылырга тиеш.

5. Финанс-бюджет палатасы агымдагы финанс елы тәмамланганда район бюджеты акчаларын алучыларны Чираттагы финанс елының гыйнварында Россия Федерациясендә эш булмаган бәйрәм көннәрендә аларның эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен кирәкле акчалар белән тәэмин итү тәртибен билгели.

55 Статья. Район бюджетын үтөгөндө район бюджеты турында расланган карардан артык фактта алынган керемнәрне куллану

Район бюджетын үтөгөндө район бюджеты турында расланган керемнәрнең гомуми күлөмөнөн артык фактта алынган керемнәр Финанс-бюджет палатасы тарафыннан агымдагы финанс елына һәм план чорына муниципаль бурыч алуларны биләүгә район бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә генә, муниципаль бурычны каплауга, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 217 статьясындагы 3 пункттында каралган бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта муниципаль районның гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә җибәрелә ала.

Максатчан билгеләнеше булган физик һәм юридик затлардан, шул исәптән әлеге Нигезләмәнең 56 статьясындагы 4 пункттында билгеләнгән тәртиптә район бюджеты үтөгөндө район бюджеты турындагы карар белән расланган керемнәрдән тыш фактта алынган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар район бюджеты чыгымнарын арттыруга юнәлдерелә, агымдагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә генә җыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү белән бәйлә.

56 Статья. Агымдагы финанс елы тәмамлануы

1. Район бюджетын үтәү буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана, моңа Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясындагы 2 пункттында күрсәтелгән операцияләрдән тыш.

Агымдагы финанс елында район бюджеты үтәлеше буенча операцияләренә тәмамлау Финанс-бюджет палатасы тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге статья таләпләре нигезендә билгеләнгән тәртиптә тормышка ашырыла.

2. Агымдагы финанс елының бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм финанслауның иң чик күлөмнәре 31 декабрьдә үз көчләрен югалталар.

Агымдагы финанс елының соңгы эш көненә кадәр район бюджеты үтәлешенә касса хезмәте күрсәтүче орган район бюджетының бердәм счетындагы калган акчалар чикләрендә билгеләнгән тәртиптә түләүгә санкцияләнгән Бюджет йөкләмәләрен түләргә тиеш.

3. Район бюджетының бердәм счетында булмаган бюджет акчаларын алучылар тарафыннан файдаланылмаган калдыклар агымдагы финанс елының соңгы ике эш көненнән дә соңга калмыйча район бюджетының бердәм счетына күчәреләргә тиеш.

4. Максатчан билгеләнеше булган субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә агымдагы финанс елында файдаланылмаган бюджетара трансфертлар бюджет кеременә кире кайтарылырга тиеш.

Район бюджет акчаларының баш администраторы карары нигезендә, агымдагы финанс елында файдаланылмаган максатчан билгеләнештәге субсидияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертларга ихтыяжның булуы турында, күрсәтелгән бюджетара трансфертларның калдыгыннан артмаган күлөмдә, әлеге бюджетара трансфертларның калдыгын артмаган күлөмдә, Чираттагы финанс елында бюджет кеременә кире кайтарылырга мөмкин.

Максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган файдаланылмаган бюджетара трансфертлар калдыгы район бюджеты кеременә күчәрелмәгән очракта, әлеге акчалар, Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләренә үтәп, Финанс-бюджет палатасы билгеләгән тәртиптә, район бюджеты кеременә кайтарылырга тиеш.

5. Финанс-бюджет палатасы агымдагы финанс елы тәмамланганда район бюджеты акчаларын алучыларны Чираттагы финанс елының гыйнварында Россия Федерациясендә эш булмаган бәйрәм көннәрендә аларның эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен кирәкле акчалар белән тәэмин итү тәртибен билгели.

V бүлек. Бюджет хисабын төзү нигезләрә, тышкы тикшерү карау һәм раслау

57 Статъя. Бюджет исәбе һәм район бюджеты үтөлешә турында хисап

1. Бюджет исәбе һәм бюджет хисаплылыгының бердәм методологиясә һәм стандартлары Россия Федерациясә Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясә Финанс министрлығы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет хисаплылыгын үз эченә ала:

- 1) бюджет үтөлешә турында хисап;
- 2) бюджет үтөлешә балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) хисап хәрәкәте турында акча;
- 5) Аңлатма язуы.

2. Районның бюджет хисаплылыгы бюджет акчаларының тиешлә баш администраторларының жыелма бюджет хисаплылыгы нигезендә финанс-бюджет палатасы тарафыннан төзелә.

3. Муниципаль районның бюджет хисаплылыгы еллык хисап булып тора. Район бюджеты үтөлешә турындагы хисап квартал саен була.

4. Муниципаль районның бюджет хисаплылыгы Финанс-бюджет палатасы тарафыннан район башкарма комитетына тапшырыла.

Агымдагы финанс елының беренчә кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда район бюджеты үтөлешә турындагы хисап район Башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм контроль-хисап палатасына хисап тапшыру вакыты чыкканнан соң ун көннән дә соңга калмыйча жиберелә.

Район бюджеты үтөлешә турындагы еллык хисап район Советы карары белән расланьрга тиеш.

58 Статъя. Район бюджеты үтөлешә турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Район бюджеты үтөлешә турындагы еллык хисап, аны район Советында караганчы, тышкы тикшерү узарга тиеш, ул бюджет акчалары баш администраторларының бюджет хисаплылыгын тышкы яктан тикшерүне һәм район бюджеты үтөлешә турында еллык хисапка бәяләмә эзерләүне үз эченә ала.

2. Район бюджеты үтөлешә турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү, Россия Федерациясә Бюджет кодексы таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып, район Советының муниципаль хокукий актында билгеләнгән тәртиптә, Контроль-хисап палатасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Район башкарма комитеты агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча район бюджеты үтөлешә турында хисап тапшыра. Район бюджеты үтөлешә турындагы еллык хисапка бәяләмә эзерләү вакытында башкарыла, ул бер айдан да артмый. Бюджет үтөлешә турындагы хисапка бәяләмә бюджет акчалары баш администраторларының еллык бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерү мәгълүматлары нигезендә эзерләнә.

4. Район бюджеты үтөлешә турындагы еллык хисапка бәяләмә Контроль-хисап палатасы тарафыннан район Советына һәм район башкарма комитетына тапшырыла.

59 Статъя. Район Советына район бюджеты үтөлешә турындагы еллык хисапны тәкъдим итү, карау һәм раслау

1. Ел саен 1 майдан да соңга калмыйча район Башкарма комитеты житәкчесә район Советына финанс хисап елы өчен бюджет үтөлешә турында хисап тапшыра.

2. Бюджет үтөлешә турындагы еллык хисап белән бер үк вакытта аңа бюджет үтөлешәнә һәм бюджет хисаплылыгына анализ ясалган аңлатма язуы, муниципаль

V бүлек. Бюджет хисабын төзү нигезләре, тышкы тикшерү карау һәм раслау

57 Статъя. Бюджет исәбе һәм район бюджеты үтөлеше турында хисап

1. Бюджет исәбе һәм бюджет хисаплылыгының бердәм методологиясе һәм стандартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет хисаплылыгын үз эченә ала:

- 1) бюджет үтөлеше турында хисап;
- 2) бюджет үтөлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) хисап хәрәкәте турында акча;
- 5) Аңлатма язуы.

2. Районның бюджет хисаплылыгы бюджет акчаларының тиешле баш администраторларының җыелма бюджет хисаплылыгы нигезендә финанс-бюджет палатасы тарафыннан төзелә.

3. Муниципаль районның бюджет хисаплылыгы еллык хисап булып тора. Район бюджеты үтөлеше турындагы хисап квартал саен була.

4. Муниципаль районның бюджет хисаплылыгы Финанс-бюджет палатасы тарафыннан район башкарма комитетына тапшырыла.

Агымдагы финанс елының беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда район бюджеты үтөлеше турындагы хисап район Башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм контроль-хисап палатасына хисап тапшыру вакыты чыкканнан соң ун көннән дә соңга калмыйча җибәрелә.

Район бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисап район Советы карары белән расланьрга тиеш.

58 Статъя. Район бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Район бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисап, аны район Советында караганчы, тышкы тикшерү узарга тиеш, ул бюджет акчалары баш администраторларының бюджет хисаплылыгын тышкы яктан тикшерүне һәм район бюджеты үтөлеше турында еллык хисапка бәяләмә эзерләүне үз эченә ала.

2. Район бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләргә исәпкә алып, район Советының муниципаль хокукий актында билгеләнгән тәртиптә, Контроль-хисап палатасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Район башкарма комитеты агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча район бюджеты үтөлеше турында хисап тапшыра. Район бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә эзерләү вакытында башкарыла, ул бер айдан да артмый. Бюджет үтөлеше турындагы хисапка бәяләмә бюджет акчалары баш администраторларының еллык бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерү мәгълүматлары нигезендә эзерләнә.

4. Район бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә Контроль-хисап палатасы тарафыннан район Советына һәм район башкарма комитетына тапшырыла.

59 Статъя. Район Советына район бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны төкъдим итү, карау һәм раслау

1. Ел саен 1 майдан да соңга калмыйча район Башкарма комитеты җитәкчесе район Советына финанс хисап елы өчен бюджет үтөлеше турында хисап тапшыра.

2. Бюджет үтөлеше турындагы еллык хисап белән бер үк вакытта аңа бюджет үтөлешенә һәм бюджет хисаплылыгына анализ ясалган аңлатма язуы, муниципаль

заданиенең үтөлеше һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның башка нәтижәләре турында белешмәләр, район Советы бюджеты үтөлеше турында карар проекты, район бюджеты үтөлеше турында башка бюджет хисаплылыгы һәм районның берләштерелгән бюджеты үтөлеше турында бюджет хисаплылыгы, Россия Федерациясә бюджет законнарында каралган башка документлар тапшырыла.

3. Район Советы утырышында Башкарма комитет житәкчесенең доклады яки Аның ризалыгы буенча финанс-бюджет палатасы житәкчесенең район бюджеты үтөлеше турында чыгышы, шулай ук районның Контроль-хисап палатасы житәкчесә доклады тыңлана.

4. Район бюджеты үтөлеше турындагы отчетны тикшерү һәм карау нәтижәләре буенча район Советы район бюджеты үтөлеше турындагы хисапны раслау яки Яңа Чишмә муниципаль районы бюджеты үтөлеше турындагы хисапны раслау турындагы карарны кире кагу турында Карар кабул итә.

5. Район Советы район бюджеты үтөлеше турындагы карарны кире каккан очракта, ул дәрәс булмаган яки тулы чагылдырылмаган мәгълүматларны бетерү һәм бер айдан артмаган вакыт эчендә кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

60 Статъя. Район бюджеты үтөлеше турында карар

Район бюджеты үтөлеше турындагы карарда, район бюджеты үтөлеше турындагы хисап финанс елына район бюджеты үтөлеше турындагы отчет раслана, анда гомуми керемнәр, чыгымнар һәм дефицит (профицит) күрсәтелгән.

Хисап финанс елында район бюджеты үтөлеше турындагы карарга аерым кушымталар белән күрсәткечләр раслана:

- район бюджеты керемнәренә классификациясе кодлары буенча керемнәр;
- керем төрләре кодлары, керем төрләре, керемнәр төрләре, Дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү буенча бюджет керемнәре, район бюджеты керемнәренә кагылышлы;

- район бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы буенча бюджет чыгымнары;
- бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча район бюджеты чыгымнары;

- район бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының классификациясе кодлары буенча район бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары;

Бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганакларына керә торган дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганаклары төркемнәре, төркемчәләре, статьялары, төрләре буенча бюджетны финанслау чыганаклары кодлары буенча.

Район бюджеты үтөлеше турында карар нигезендә район бюджеты үтөлеше турында Карар кабул итү өчен Россия Федерациясә Бюджет кодексында һәм район Советының муниципаль хокукый актларында билгеләнгән башка күрсәткечләр раслана.

VI бүлек. Муниципаль финанс контроле

61 Статъя. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыручы органнар

1. Тышкы муниципаль финанс контроле район Контроль-хисап палатасының контроль эшчәнлегә булып тора.

2. Эчке муниципаль финанс контроле район финанс-бюджет палатасының һәм кредит белән төп идарә итүчеләрнең контроль эшчәнлегә булып тора.

3. Алдан контроль район бюджетын үтәү барышында бюджет бозуларын кисәтү һәм булдырмау максатыннан башкарыла.

4. Алга таба контроль район бюджеты үтөлеше нәтижәләре буенча, аның үтөлешенең законлылығын, исәп һәм хисаплылыкның дәрәсләген билгеләү максатларында тормышка ашырыла.

5. Муниципаль финанс тикшерүе органнарының бюджет вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм Россия Федерациясенең, Татарстан Республикасының башка норматив-хокукый актлары нигезендә билгеләнә.